

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 frt.
Negyedévre 3 frt.
Egy órá helyben 1 frt.
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
Őszi hasábozott garmond sor 6 kr. az
Bécsben minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.
Nyilttéri czikkok
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes czikkok díjaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”
politikai és közgazd. napilap
1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:
Egy évre 12 frt.
Félévre 6 frt.
Negyedévre 3 frt.
Egy órá 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legczélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltepdányval szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A női munkaerő.

I.

(B. K.) Korunk szerfelett sok olyan tü-
neményt mutat fel, melyek páráját az emberi-
ség történelmében hasznaltan keressük; az em-
ber, mely köznapi tettei és érzelmeiben szá-
zadok és ezredék letűnt sorain át mindig ha-
sonló maradt önmagához, ma cselekszik oly
dolgokat, melyeket sem a pyramisok, s Ba-
bilon romjai avagy a chinai falakról le nem
olvashatunk.

E szokatlan tünetnyek közé kell so-
rolnunk a határtalan kutatási vágyat új meg
új erők felfedezése iránt. E törekvés ma már
kerekeket hajt az tűz- és vízzel, golyókat röpit
kén-, szén- és salétrommal, az égbe emelkedik
a lég megritkításával.

Az emberiséget egy közösen érő és tu-
dó családdá teszi a villany erejével, papir- és
nyomdafestékekkel. Az ember keresi önmagában
és a természet mindennemű erejében a szol-
gát, mely czéljának elérésére segítse, s e tö-
rekvés viszi naponként arra is, hogy a tár-
sadalomnak egy sok tekintetben mostoha
gyermekének, a nőnek is bevezesse minden ere-
jét a nagy műhelybe, hol műveltség és munka
a közös boldogság utáni küzdelemben közös
haladást eredményez.

E műhelyben csak közvetve dolgozott a
nő, a család védszelleme ő, ki a napszámoso-
kat neveli és támogatja a munkában. E hiva-
tás mellett azonban tagadhatatlanul a női nem

saját kárára roppant emberi erő pazarlódik, sőt
használatlanul hever. Statistikusok tanúságot
tehetnek, mily roppant nagy része a női nem-
nek az, melyet a családi kötelezettség nem
vesz igénybe és sem képezve, sem alkalmazva
nincs azon könnyebb és nemesebb munkákra,
melyet a férfi teendőiből nő elvégezhet. Ma-
gyarországon 100 férfira 102—3 nő esik és
a férfiaknak 54 százaléka nőtlén. Minden száz
nőből tehát körülbelül 60, a ki az eddigi tár-
sadmli szokás miatt vagy azon család meg-
sajnált kenyérét eszi, melyhez tartozik, vagy
a legszűkebb nemű munkára van kényszerítve.
A társadalom mostoha szíveségéből görnyesz-
tő varráz, a hol lehet szivargyártás és végre
földmunka mindaz, mit átalán véve öfen-
tartási eszközként a rossz sors kimutatott a
nőnek.

A férfi — az nagy ur; tárt előtte a so-
rompó a nagy világ minden pályáján, hol éle-
tét fentartsa és boldogságát elérje. És e pá-
lyákon, el kell ismernünk, számtalan oly ut
van, melynek megtételére férfi nevén kívül
semmi sem képesíti őt. S a míg ez történik,
kicsinyes munkában vész el a női erő, letű-
nik a női élet a nélkül, hogy egy tized ré-
szét is felmutathatná annak az eredménynek,
melyet a férfi félannyi fáradsággal ért el. E
tenintetben ecclatans példaként leginkább a
varrást, mint a női foglalkozás legelterjedtebb
nemét hozhatjuk fel. Mindenki tudja, mily dijt
nyer a nő egyhavi szorgalmas varráásért, ez-
zel csak a vele egy rangban álló irnok fizeté-
sét kell egybenhasonlítani és előttünk áll
az arány, mely érthetően megmagyarázza, hogy
a nők nem azon sorsra méltók, melyben a
társadalom eddig méltatja őket. És ezt a cul-
tur államok valóban érzik is; azonban itt is
szabály marad, hogy a társadalomban mutat-
kozó mindennemű jelenségnek alapindoka a
szükség. A munkaerő szüksége az, mely a nő-
ket például Amerikában kiemelte az ezredévek
óta megszokott igénytelen állásból. E szükség
jövőre is az, mely jogot osztogat; lehetnek
bármily szép eszméink, ritka rá a világtörté-
nelemben példa, hogy életet nyertek volna
azok szükségesség nélkül, az új kor alkotmá-
nyai, minden vívmánya, sőt messzébb menve
maga a keresztényiség is a szükség gyermeke.
Az emberiségnek az szerencséje, hogy átalán
mindaz, mire az önmagában kifejezett kényszer
hajtja, és fogalmi szerint szép és nemes is
egyszersmind. Az a női munkaerő szabadi-
tása is, mely előreláthatólag rövid idő alatt a
a teljesség fokát éri el. Ez lesz a jövő egyik
szép szülötte, melyet a jelen rejt méhében.

— Ó esásári és Apostoli királyi Felsége a
következő legfelsőbb káziratokat bocsátotta ki:

I.

Kedves minister Tóth! Midőn őnt egészségi
állapotára való tekintetnél fogva belügyministeri ál-

Im felét tölti szomszéd lencse, bab! —
„Enyém a bab,” szól Marci, „hadd nekem!”
„Öcsém” viszonzza Pető, „földemen
Termett e bab, tehát én aratom.”
De Marci mond: „Oho, azt nem hagyom!”
Hej, ebből nagy zaj, zene-bona kél,
A négy testvér most négyfelé beszél.
Egymással mind, mind osztakozni kezd,
Egyik akarja azt, a másik ezt,
Ez így, az úgy; ki meg máskép akar;
S pörölve — csúrho egyik sem takar.
Mire a fontos pörnek vége lön:
Éhen halt anyjuk fekvők — terítön...

Dr. Meltz Hugó.

Egy üstökös története.

(Flammarion könyvéből.)

(Folytatás.)

„Tisztes agg,” — felelé a másik, „az én éve-
im sokkal rövidebbek, mint a tiéd, mert ragyogó
királynőknak egyszeri körfontását nálam 75 évre
teszik a földi lakók. De ily kevés idő alatt is ele-
get építenek és rombolnak e kis földtekén. A föld
gyermekai serényiségének bámulata tehát nálam sem
kisebb a tiédnél.”

lásától saját kérelmére ezennel felmentem: önnök
eddig hű és kitűnő szolgálatai elismerésül Lipót-
rendem nagykeresztjét s egyszersmind a belső tit-
kos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom.
Kelt Bécsben, 1873 évi mart. hó 5-én.

Ferencz József, s. k.

Szlávy József, s. k.

II.

Kedves gróf Szapary! Magyar minis-
terelnök előterjesztése folytán őnt magyar belügyminis-
teremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1873 évi mart. hó 5-én

Ferencz József, s. k.

Szlávy József, s. k.

— Országgyűlés B.-Pest mart. 6. A kép-
viselőház mai ülésében felszólalt Szende Béla hon-
védelmi miniszter és Kármán interpellációjára felel-
ve, hosszabban részletezte a honvédség fölszerelésé-
nek ügyét. Fejtegetései általában jó benyomást tet-
tek. A honvédelmi budget tárgyalásához szölkak:
Ivanka Imre, Ürményi Milsa s Ugron Gábor.

Ivanka beszéde sok részletet tartalmazott a
katonai szakoktatás, a czéllövészet, a szolgálati idő
és a közhadserég viszonyait illetőleg. A közös had-
sereg kezelési ügyének decentralisatióját sürgető s
ezek intézésével a közös hadügyminiszter helyett a
két honvédelmi minisztert kívánta megbízatni.

Ürményi beszéde után Ugron Gábor Ürményi-
nek felelt; előadása csinos. A honvédelmi minis-
terium budgetje felett mindeddig az általános vita
foly; a képviselőház tegnapi ülésén megszavazott
tétélek a következők:

Igazság-ügyminiszterium központi igaz-
gatásra összesen 246,380 frt. Semmitőszék 172,620
frt. A legfőbb ítélőszék 379,188 frt. A királyi
táblákra: a pestire 638,344 frt. M.-Vásárhelyre
123,220 frt. A királyi főügyészségek: a pestire
42,570 frt; a m.-vásárhelyre 12,540 frt. Királyi
törvényszékek és járásbírószágok 6,525,700 frt. Fe-
dezet a törvénykezési költségekből: 33,349 frt. Ki-
rályi ügyészségek: 2,537,282 frt. s ennek fedezetére,
rabok munkája fejében befolyandó jövedelem: 110
ezer frt. Az országos fegyintézetek összes kiadása
712,642 frt. Ebben a munkácsira 107,915 frt; a
vázaira 131,880 frt; a lipótvárra 139,850, az illa-
vaira 124,025, a számosújrásra 112,605, a mária-
nostraira 62,465, a váci sajtóvétségi fogházra
11,418 frt, végleges kiadásokra 22,484 frt. A fey-
intézetek jövedelme 74,749 frt. Telekkönyvezés szük-
ségletére 9,760 frt. Nyugdíjakra 446,000 frt. A
rendkívüli kiadások rovata összesen 788,349 frt.

Bukuresti szemle.

A nevelésügy s az ezzel összeköttetésben levő
tanfelügyelői fontos állomás önnöknél is, de itt is
érdekes vitatárgy volt a senatusban. Mit felelt
Trefort a támadásokra, azt már mi is tudjuk, hogy nem
lesz tehát önök előtt érdekteh tudni, hogy mi vé-
leményben van Tell ro hán oktatásügyről az ő tan-
felügyelői felől. „Azt fogjátok kérdezni: hát nin-

„Valóban az emberek őt alant vagy nagyon
felületesek, vagy nagyon munkálkodók,” — felelé
az ősz; „mióta a földön emberek élnek e kis te-
ke láthatólag változik. Ennek előtte, azaz ezen
állat teremtetése előtt 20—30-sor is jöhettem a
föld közelébe, a nélkül, hogy felszínem említésre-
méltó változásokat észleltem volna, őt év óta azon-
ban (az üstökös itt 15,000 évről beszél) építenek és
rombolnak, hasznak és újra kitöltötenek, változtatják és
átalakítják ásnjakokat, mintha mindez egy meseország-
ban történnék.”

„Mikor láttad a földet utolszor jó öreg?”

„Ha emlékezetem nem csal, kedves ifjú, kö-
rülbelül 30 földi számítás szerinti század előtt tör-
tént az: nem ismerem nyomorult naptárikaikat an-
nyira, hogy határozottan megmondhassam. Én ma-
gam akkor 245 éves voltam, mert 46 éves korom-
ban pillantottam meg a földet először, s azóta 5200-
szor jöttem körébe.”

A kis üstökös, mely jól tudott számítani min-
den fadaság nélkül kitalálta, hogy idősebb társa-
nak utolsó előtti megjelenése körülbelül a keresztény-
ség előtti 13 század közepére esik; az előbbinek
gyakoribb számításai ismertté tévők, előtte egy a po-
gányok, mint a kereszténység időszámítását.

„Kedves társam, — folytatá az ősz, — ne-
ked e piciny föld dolgairól jobban kell értesülvé

csenek-e tanfelügyelőim? Vannak igen is inspecto-
raim, de ezeknek kötelessége merő sinecure-á-
sülyedett. Vajjon miért? Azért, mert csakis fi-
zetésük után futkosnak. Megparancsoltam a fő és
alispánoknak, a városbíráknak, hogy tegyenek jelen-
tést, ha vajjon teljesítette-e mindenik tanfelügyelő
a maga kötelességét?”

Láthatja ön ebből, hogy a tanfelügyelőkre itt
is van panasz, de a fő- és alispánok, a városbírók
utána fogják bordan a zsindelyt. Önnöknél sem fog
másképp lenni.

Tellnek e nyilatkozatára Deslui senator adott
alkalmat a senatusban egy roppant hosszú interpel-
latió kifejtésével, a melyben az oktatásügyért és a
hadügyért Floreskó tábornokot támadta meg s mely-
nek kifejtése két ülésen át tartott. Nem lesz ér-
dektelen mind a támadásból, mind a feleletből ide
írnom egy pár tételt: Deslui: Az oktatásnak
nagy szükségét érezzük főleg a falvakban s ép ott
a hol mérőben hiányzik. A clerus in genere ne-
veletlen és senki sem hajt rá. Hogyan is hallgat-
hatna a nép e koldus clerusra? Talán a társada-
lom? Jaj szegény fejének. A kormány? Ugy van.
A legünnepelesebb szolgálatokra, keresztelés, eske-
tés, temetés végzésére hiányoznak a közegek. Akár-
hány falu van, a hol mindezt ma már nem a pa-
pok végzik el. S vajjon miért? Mert nincsenek pa-
pok s ki az oka ennek? Az esperesek, a püspökök?
Nem, a kormány; mert ez nem erősíti meg a pa-
p-ság által felajánlottakat. . . . Tell miniszter:
Azt mondják, hogy az oktatás kötelezett s hogy
nincsenek falusi tanítóink! Ugy van! Négy ezer ta-
nítóra van szükségünk. Én nem bírok teremteni, de
bizony még önök sem. Most nem 2000 iskola, ez-
előtt annyi sem volt. A tanítók fizetésük szerint 19
osztályba voltak sorozva; ma csak két osztályba:
400 tanító kap havonként 50 lét, 600 tanító pe-
dig 30 lét.

Ezelőtt csak 18 lét volt egy hónapra s így ma,
azt hiszem, jobban teljesíthetik kötelességeiket. Azt is
mondják, hogy a népoktatás nem olyan, a milyen-
nek lennie kellene. Igaz, de kik és mik okai? Két
ok van a m. 1. A falusiak nem bírják felfogni a
tanulás hasznát és a miatt nem is küldik gyerme-
keiket iskolába, városokon nem így van. 2. Egy ta-
nító 18 lét (frank) havifizetés mellett hogyan tudjon
megélni, ha egyéb után nem lát. Okaink tehát az
iskolatanító hiánya és a restség. Inspector uraim
sine cureának veszik állomásukat és
csak fizetésük után néznek. Ez elég vilá-
gosan van mondva, de lássuk mit mond a papok-
ról: „A paphányról is beszéltek. Mondja meg Des-
liu ur, mit tegyek? Én is tudom azt, hogy nin-
csen elég papunk. Képes vagyok-e én papot csinál-
ni? Hol van a törvény, mely engem erre kötelez?
Ha a papnövendékek nem akarnak papok lenni, mit
tehetek én erről? Kényszerítem őket, hogy fizessék
vissza a rájuk fordított összegeket, azt meg is te-
szem, de többet nem tehetek.” Miltán kérhetné ön,
hogy hova tűntek el innen a papok, a hol ezelőtt
minden kisd faluban 3—4 popa volt? Elűzte a
nyomor. Ma a földesur nem köteles jobbágynak
templomot és papot tartani s a szegény nép nem

lenned nálamnál; legalább történelmét szemmel
tarthatád. A mint nekem látszik, az általam észlelt álla-
potok, s azok között, melyeket ma látok, roppant
bészag van. Nem akarnád közleményeid által tudásom
ez úrét kitölteni?”

„Utolso útad óta 40-szer jártam a föld köze-
lőben, — felelé a fiatalabb — s mindig mindent meg-
változva találtam. A föld emberei oly rövid életű
lények, mikép csak igen kevés dicsekedhetik avval,
hogy engem kétszer láttak, de sőt nagyobb részének
egyetlen részé sem látható arczat. És mégis —
mondá némi fájdalommal — éveim száma 40-szer
rövidebb, mint a tiéd. Ha érdekel sorsom, örömmel
beszéltem el azon élményeket, melyeknek különböző
utaimon tanuja voltam.”

Erre a kis üstökös elbeszélte azon dolgokat,
melyek őt leginkább meglepték. Mivel azonban re-
ánk nézve mindez nem volna új, azért Flam-
marion elbeszélésének e részét mellőzzük s meg-
hallgatjuk inkább, mit a két mennyei bajtárs egy-
másnak a csillagászat előhaladásáról mondott, me-
lyet a különféle tünetnyek befolyása alatt a kis
emberek léteztettek.

(Vége köv.)

birja a kétféle való adózást t. i. a papnak is, a polgári házasság hivatalnokainak is. A pap tehát ott hagyta állomását s lett belőle is földész. A kölcsönös felelősség után a senatus napirendre tért, de mi is tanulhatunk belőle annyit, hogy népvételek nélkül a legszabadabb elvű intézmények is csak bajt és nyomort idéznek elő. S ezzel térjünk mi is friss napi rendre t. i. a zsidókra. A Romanul megdöbbenve írja, hogy a konzulok collectiv jegyzéket adtak be a zsidóknak a pálinka árulásból való kizárásáért. A vörösek ezt nagy jogsérelemnek tekintik, mert az szerintük belügy? és ebbe nem szólhatnak a hatalmak. A kormány persze engedni fog és így lesz itt monopolium és lesz zsidó korcsmáros is.

Mondottam önnek, hogy a spanyol respublica itt is viszhangra fog találni. A kormány és katonaság talpon van, valami forr a fazékban, Párisba már sürgönyöztek innen, hogy I. Károly el akar menni s csak Bismarck kérelmére maradt itt, mert így kívánja Germania érdeke. . . Van ezért itt elfojtott bosszúság s egy kis cravala is készen lehetünk.

A földadó szabályozásáról

szóló törvényjavaslat.

(Folytatás.)

II. fejezet. A tiszta jövedelem ki-nyomozása.

8. §. Tiszta jövedelemnek tekintetik a földbirtokból közönséges gazdálkodás mellett nyerhető termésként az a rész, mely a gazdálkodási rendes költségek levonása után megmarad.

A földbirtokkal összekötött jogok, ugy szintén annak valamely iparral vagy más földbirtokkal való gazdasági összefüggése a tiszta jövedelem kiszámításánál tekintetbe nem vétetnek, de viszont az azon fekvő terhek is figyelmen kívül hagyatnak.

9. §. A tiszta jövedelem mivelségi ágak és minőségi osztályok szerint becslés által nyomoztatik ki.

10. §. A mivelségi ágak a következők: a) szántóföld, b) kert, c) rét, d) szőlő, e) legelő, f) erdő és g) nádas.

Szántóföldek azon földrészek, melyeken takarmány, kápos és kereskedelmi növények mellett gabonaművek is természetnek, miveltesenek bár e földek szakadatlanul vagy ugárlás, vagy másnemű használat közbejöttével.

A kertekhez, tekintet nélkül arra, ha be vannak-e kerítve vagy sem, a virág-, zöltség, és gyümölcsösök tartoznak, akár a lakhelyek körül, akár külön fekszenek.

A réthez azon földrészek tartoznak, melyeknek fűtermelése takarmánynál rendszeren kaszálattik habár kivételesen legelésre használatnak, vagy új telekítés céljából fel is törtetnek.

A szőlőkhöz a tőkékkel beültetett területek tartoznak.

A legelőkhez azon térek számítottak, melyek rendszeren legelésre szolgálnak.

Oly földrészek, melyeken termő növények csak alom vagy trágya gyanánt használhatók, a legelőkhez soroztatnak.

Az erdőkhez az állandóan faizásra szánt területek tartoznak, még pedig a szál- és sarjerdőkön kívül az apróbb fákkal benőtt ligetek és fűzesek, melyek vessző és rőzsevágásra használhatók; valamint a lombdörk is, melyek lombja takarmánynál szolgál.

Nádasoknak tekintetnek azon földrészek, melyeken gyékényre vagy építésre szolgáló nád terem és rendszeren nádlás által használatnak.

Parkok és mulatókterek a legjobb minőségű rétek, a vadaskertek pedig a legjobb minőségű erdőkhez tartozóknak tekintetnek.

11. §. Oly földrészek, melyek a 11. §-ban felsorolt mivelségi ágak valamelyike szerint használhatók, de tényleg más célra fordítottak, azon mivelségi ágba sorozandók, melybe az előtt tartoztak, s ha az ki nem nyomozható, a melybe a velők határos földrészek tartoznak.

12. §. A becslés az egész állam területén egyidejűleg hajtatik végre. E célból a pénzügyminiszter az országot kerületekre, s ezeket lehetőleg egyenlő becselőjárokra osztja fel.

13. §. Minden becselőjárásra rendszerint egy tiszta jövedelmi fokozat készítettik, melynek egyes lételei az illető minőségi osztály holdankénti tiszta jövedelmét pénzértékben fejezik ki.

Minőségi osztály mivelségi áganként oly számban állítandó fel, a mennyi a tiszta jövedelemre lényeges befolyással bíró gazdasági és értékesítési viszonyok különbözőzetei szerint szükséges.

Egy mivelségi ágban azonban legfelyebb nyolcz minőségi osztály állítható fel.

(Folyt. köv.)

Csengery Antal

beszéde a képviselőház február 25-diki ülésén.

(Folytatás.)

Már most t. ház! ezen kérdésnél gondoljunk saját viszonyainkra, csekély anyagi erőnkre, fejletlen anyagi viszonyainkra, a beruházás szükségére, minden téren; vajjon azon tandíjakat nélkülözhetjük-e? vagyunk-e képesek az ennek elmaradásából származó költségeket az állam hozzájárulásával fe-

dezni? Nem jobb-e más szükségeket pótolni avval, a mi az államtól telik? Képesek volnának-e községek és az állam, melyek még a jelen rendszer mellett sem bírnak a hiányok pótlására elég erővel, közadók útján egyszersmind azon összegeket is pótolni, melyeket a tandíjak eltérőléseivel feladnánk? (Helyeslés.)

Azonban igen hosszasan szoltam. (Halljuk! Halljuk!) még csekély részletekre kell válszolniom, melyek részint tegnap, részint ma mondatak.

Felhozott mindenekelett a tanfelügyelők hatásköre és száma; azt mondták, hogy a tanfelügyelők száma még nem elegendő és ezt a minisiteri előterjesztés is, mely a költségvetést indokolja, állítja, és én ezt nem vonom kétségbe; mert tudom, milyen nagy területe van egy-egy tanfelügyelőnek. — Mondatott, hogy ezen tanfelügyelők milyen üdvösen működnek. Különösen kiemelte ma Molnár Aladár képviselő ur, hogy Newyorkban megszüntették ezen tanfelügyelői intézményt, azonban vissza kellett állítani, tekintve annak üdvös voltát. Ugyanakkor kiemelte, hogy a tanfelügyelők hatásköre azonban nem elegendő. — Mondhatnám ugyan erre t. ház, hogy Amerikában a tanfelügyelők azon hatáskörrel sem bírnak, a melylyel Magyarországon a mostani törvény szerint bírnak; hogy pedig az amerikai tanfelügyelők mindamellet üdvösen működnek, azt az előttem szollott Molnár Aladár képviselő ur is elismerte. Az amerikai tanfelügyelőknek egész hatásköre csak jóakaratu figyelmeztetés, buzdítás. — Igaz, hogy a községek szorítólag lépnek fel az iskolaköteles gyermekek szülőivel szemben, viszont a szülőknek is joguk van ezen községi előjárókat a bíróság elé idézni, ha a gyermekek iskoláztatásáról nem gondoskodnak és ez így van helyesen. Azonban t. ház, ebből csak az következik, a mi igen helyesen mondatott többfelől, hogy a tanfelügyelők hatáskörét összhangzatba kell hozni a közigazgatási tisztviselők hatáskörével: de én részemről ezen mulasztásban e hibát nem a népoktatási törvényben keresem, hanem keresem a közigazgatási törvényekben, a melyek a törvényhatóságokat és községeket rendezték. Maga az előttem szollott Molnár képviselő ur is azt mondta, hiszem, ő maga is átlátja, hogy a tanfelügyelőket végrehajtó hatáskör nem illeti meg, a melyet bírnak Amerikában, t. i. jóakaratu figyelmeztetés, buzdítás stb. A végrehajtás a a megyéket és községeket illeti. Az iskolai törvénykönyvben van gondoskodva arról, hogy az iskolaszékek a községekkel és az iskolaszékek fölött az iskolatanácsok a megyével összeköttetésben álljanak, hogy oda tegyék át jelentéseiket.

Azt hiszem, nem csupán azért terjesztik oda jelentéseiket, hogy azokat egyszerű tudomásul vegyék, hanem hogy a kijelölt bajokon, ha ilyen bajok mutatkoznak, segítsenek. Tehát ha van itt mulasztás, nem a közoktatási törvény mulasztása az, hanem azon közigazgatási törvényeké, a melyek azóta keletkeztek s nem hoztattak összhangzásba a népoktatási törvényvel.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Makfalva, febr. 5.

(Üdvözlés a nép köréből.) Értésére esván a makfalvi székel lakóknak, hogy m. Dózsa Dániel m. k. hétazemélynök ur itt szülőföldjén köztisztelő családjánál bucsu látogatást tesz, a falu ifjusága azonnal összegyűlt, hogy énekkara által a távozonak bucsú tisztelőt tegye. Tegnap este 9 órakor az ifjuság két küldöttje jelent meg ő mgnál, előadván, hogy a távozás alkalmára általuk készített költséget elénekelni jöttek, és ezzel átnyújták kéziratban a következő verszetet:

1873. márczius 4-én a makfalvi éneklő társulatnak mélt. Dózsa Dániel ur házánál tett estvéli tisztelő daljok.

— 1.) Utra indulsz jó emberünk
Hálánk téged üdvözl,
Az Istennek szent áldását
Kérjük reád az égből.
Légy mindig igazságos
Hogy a nagy s farságos
Munkádat híven végezhess,
S velünk együtt örvendezhess.

— 2.) Falus feleid kívánjuk
Bölcsesség, s óhajtjuk:
Terjeszd ki bölcs szellemedet
S ne feledd el nemzedet.
Mert mi kérjük az istent,
Hogy számunkra tartson meg
A szeretett tiéddel.
S kedves magyar nemzetetted.

— 3.) Te nagy isten azt rendelted,
Hogy legyen oly felsőség,
Mely által gondunk viseled,
S bátran élhet a község:
Ezért hálákat adunk
S te hozzád folyamodunk,
Hogy adj nekik bölcs szívet
És hivatalukhoz hívet.

4.) Hogy az alattvaló néphez
Mutassanak készséget,

Hogy akármely renbe lépnek

Érezzenek hűséget.

Terhek sulya könnyűljen

S áldással ékesüljen;

Te légy minékünk jutalmunk

S mindenben teljes bizalmunk.

A fennebbi költeményt egyik ismertebb szoltár dallamára elénekelték! utána a néphymnust és szótartot; mire a megtisztelt, a nép közt megjelenén, megköszönte szíves részvétőket, lelkesíté a népet az uralkodó folség iránti tiszteletre ki most is atyai szeretetét érezteti a székel néppel, midőn szoltott nem szerény érdeméért, hanem ezen legmagasztosabb atyai szeretet által, melylyel minden népei iránt viseltetett, indittatva, hívta meg királyi udvarába, a legfelsőbb bírói hatalom gyakorlására, serkentette a népet ragaszkodni a magyar nemzet alkotmányához, mely a székel ősz szabadságot most az egész országra kiterjesztette, támogatni a nemzet kormányát, mint a melynek hatalmában a nép saját hatalmát támogatja; bizni az igazságszolgáltatásban, hol most a nemzet fiai, s nem idegenek ülnek a bírói székeket, s hol igaz ügyében minden polgár hű védelmet talál. sat.

Az egyszerű, de szívőből jövő s szívreható néphymnust a megtisztelt többszörös éljenztetése után véget érte. Ugy hisszük, a megfontoló hazafiság előtt ezen, a nép kebeléből keletkezett ünnepély nagyobb horderővel bír, mint hogy azt a nyilvánosságunk átadni kötelességnek ne tartanók.

M.-Ludas, 1873. márt. 4-én.

A „maros bogáti” olvasó kör tagjai mártius 2-án d. u. 3 órakor tartották meg a rendes évi gyűléseket M.-Ludason a „Társalkodó” helyiségében. E gyűlésen mind a két községből igen szép számmal voltak jelen.

A kör tagjai a jelen évre igazgatónak egyhangulag megválasztották törvénybíró úts Laczhegyi Frigyes urat, könyvtárnoknak és pénztárnoknak Nyárádi Dénest.

Az igazgató és a jelen volt tagok indítványára ez évi részvénydíj 4 frtra emeltetett; mit azon hozzáadással vagyok bátor közölni a helybeli és vidéki tagokkal, hogy jövőre a könyvtár — mint ez évben — számos új darabokkal fog gyarapíttatni. — Egyszersmind felkétem hogy évi részvénydíjait — miután a könyvtár saját szálláson lesz elhelyezve — minél előbb siessenek nálam befizetni. A maros bogáti olvasó kör nevében — ajánlom e jövőkönyv intézményt mind a helybeli mind pedig a vidéki közönség meleg pártfogásába.

Nyárádi Dénes,
könyv- és pénztárnok.

M.-Ludas, 1873. márt. 5-én.

Egy igen leverő hírszárnyalta be mártius 2-án e helységet és vidéket.

Osztán János maros-ludasi kereskedő, e hó 1-én d. u. 1 órakor egy kétfogatú lószekérrel elindult Bordra — Dicső szent Márton közelébe eső helységbe — hogy ott egy olánál teletetett szarvasmarhát megnézzék. Mintán dolgát végezte, ugyancsak az nap este 8 órakor visszaindult. — Radnoth közelében, hol a Maros épen az ország ut szélén kanyarodik, kiraboltatt, — állítólag 150 frt volt tárczájában. — A rablás után, szekeréről lehúzták s a Maros partján meggyilkolva a vízbe dobták. Ezt lehet gyanítani a part szélén maradt kalapjáról, — Lovait és szekerét másnap reggel a falu közepén magokra találták — (miután egyedül utazott) hogy mikor s ki bajtotta az említett helyig, nem tudhatni.

Elmaradt nője és három gyermeke vigasztalhatlan az édes jó apának ily szerencsétlen eset által történt halálán.

A mint értesültem — az elhunyt férj — a jó hírben álló Victoria intézetnél-biztosítva volt, a mi az elmaradt özvegynek és három gyermekének némi részben vigasztaló jótétemény leend.

Videkünkre leverőleg hat e szomorú esemény, mert körünkől a tiszta önzetlen becsülettel teljes emberek egyikét vesztettük el benne.

Két nap óta hálókkel és horgonyokkal keresik a Marosban, de még eddig nem találhattak reá.

A radnothi és teremi járás szolgabírója a tett után, erőlyesen hozzá kezdett a gyilkosok kikutatásához, s eddigelé 5 gyanus egyént el is fogtak, a vallatás még a tegnap kezdetét vette Radnothon a dicsőszentmártoni járás bírja előtt, de az eredményről még eddigelé nincs tudomásunk.

Nyárádi Dénes.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, márt. 7.

— Az osztrák alkotmány-bizottság jeletése a választási reform-javaslat fölött az osztrák képviselőházban kiosztatott. A terjedelmes jelentés Herbst bizottsági előadó műve.

Herbst jelentése egyelőre csak azon törvényjavaslatra vonatkozik, melylyel az „alaptörvényeknek” a képviselőre vonatkozó része megváltoztatik s mindenek előtt a kérdés államjogi oldalát világítva meg, azon végkövetkeztetésre jut, hogy a reichsratnak jó-

ga van képviselőének alapelveit megváltoztatni. A jelentés polemizál még az államjogi ellenzék s a lengyelek ellen.

A lengyelekről lévén szó, megemlítjük, hogy a reichsratból való kilépés módzata iránt a lengyelek határozatkav vagy ma fognak határozni. Híre van, hogy a lengyelek csak a választási reform-javaslat tárgyalása alatt fognak távol maradni az ülésektől. A végleges kilépés eszméje e szerint elejtetett volna s így érthetővé lesz az osztrák kormány azon magatartása melyet a lengyelek mellett az alkotmány-bizottság utolsó ülésében tanusított.

— A francia nemzetgyűlés márt. 1-én tartott ülésében folytatá a 30-as bizottság javaslata feletti általános vitát. Ez úttal első emelt szót Dufaure igazságügyér, kinek beszéde annál nagyobb fontossággal bír előttünk, mivel a kormány álláspontját jelzé a bizottsági jelentésre vonatkozólag.

„Midőn tegnap — így szolt Dufaure — az elnök az általános vita bezárása iránti kérdést szavazásra bocsátani akarta, Brisson és Larocheffoucauld hg azon kérdést intézték a kormányhoz, hogy vajjon ennek nézete szerint a monarchia vagy köztársaság kérdése továbbra is nyílt kérdésnek tekintessék. Én ez interpellációra a kormány nevében őszintén fogok felelni. Nem fogok a három első cikkről beszélni, mert a két képviselő ur által fölvetett kérdés sulypontja a negyedik cikkkelyben van. Midőn mi egy szerencsétlen és véres háboru után 1871. febr. 8-án összeültünk, senki sem tudta közölünk, hogy minő politikai nézeteket hozott magával a másik választói nevében.

Senki sem gondolt akkor a monarchia visszaállítására: ez lehetetlennek látszott.

Őnök a 26 departement által megválasztott képviselőt a végrehajtó hatalom fejévé tették és ez által is azt akarták kifejezni, hogy a kormány ideiglenes legyen és hogy fentartják magoknak az alkotmányozó hatalom gyakorlatát.

1871. mártius 10-kén Thiers ur jellemezte a provisoriumot egy beszéddel, mely a „bordeauxi pactum” név alatt ismeretes; ő akkor ezt mondá: „ne csalatkozzanak bennem se a monarchisták, se a republikanusok egyben másban, — mi csak az ország reorganisálásával fogunk foglalkozni.” Aztán a republikánus képviselőkhez fordulva, megjegyzé, hogy ez újjászervezés egy köztársasági kormányforma alatt fog végbemenni; megígérte egyszersmind, hogy a reabizott hatalmat sértetlenül fogja az országnak visszaadni. Azóta Franciaországban minden a köztársaság nevében történt; ennek képe van pénzünkre nyomva, az ő nevében szolgáltatik ki az igazság és az ő nevében kötetnek szerződések a külhatalmakkal. Ezt akarta az elnök mondani, midőn izenétében kijelenté, hogy a köztársaság a törvényes kormány és ugyanezt értettem én december 17-én, midőn a köztársaságot ideiglenes kormánynak neveztem. Az előttünk fekvő törvényjavaslat is meghagyja minden pártnak a teljes szabadságot; így például Castellane az alkotmányos monarchia, mások pedig a köztársaság kikialtását kívánhatják. A köztársaság elnöke kijelenté a bizottságban, hogy nem tartja elérkezettnek az időt a monarchia vagy a köztársaság megállapítására és behozatalára. Ha őnök egyszer szabad elhatározási joguk gyakorlatában kimondják a felosztást, akkor föltehetik magoknak e kérdést; ez azonban nem törtéhetik meg előbb, míg az idegen teljesen elhagyta országunkat. Most, midőn e pillanat közele, nem volna logikai dolog definitív kormányt alapítani.

Nem tartanak ők attól, hogy az idegen elvonulása után egy általános megrázkódtatást fognak az országban tapasztalni, mely nagyon meglephetend a rend fentartásáért? (Ellenmondás balról.) A kormány nevében kérem őköt, ne akarják most eldönteni e nagy kérdést, hanem folytassák még egyelőre a pártok közötti fegyverszünetet, mely már két éve tart. — A mi a választási törvény revisióját illeti, távol legyen tőlünk, hogy az általános szavazatot eltörölni, vagy megcsontkítani akarók, — mi csak annak őszinteségét és erkölcsiségét akarjuk biztosítani. (Bravo! jobbról.) A második kamara már nem csak monarchiai, hanem köztársasági intézmény, melynek értékét és hasznosságát később fogják ők megvizsgálni; egyelőre csak azt jegyezzem meg, hogy egy szenvedélyes kamara mellett egy olyan, mely nyugodtabb és a traditiokat inkább megővja, nagyon is helyén van. Kérjük tehát, fogadják el a javaslatot, mit meg is fognak ők tenni, ha elejét akarják venni az anarchiának és utódaira hagyják a jövő kormányforma feletti határozást. (Tetszés a középpártokban. Ellenmondás balról.)

Részt vettek még a vitában Fresnau, Ricard, Depeyre és Larcy báró; aztán 499 szavazattal 200 ellenében elfogadtatták a részletes tárgyalás iránti indítvány.

A többséget a középpártok többen kívül a jobboldal és a bonapartisták egy része, a két Orleans hg. és a szélső baloldal két tagja (Littré és Clément Laurier) képezték; a kisebbség a szélső balból, a szélső jobb néhány tagjából. (Du Temple thk, Fronclien, Fresnau sat.) és a mérsékelt baloldal nagyobb részéből, köztök A Grévy, Jules Favre, Fourcaud, Ch. Rolland s másokból állott; 29 képviselő nem szavazott.

Márt. 4-én Thiers is tartott egy nagyobb beszédet a részletes vitában, — de ezt még nem hozták a francia lapok.

11-ik közlemény.

a Tordán felállítandó árvaház javára begyűlt adakozásokról.

Tordamegye főispánja mélt. báró Kemény György ur egy 50 frtos urbéri kárpótlási papírt s annak nagyságát. Pestről gr. Weinekheim Frigyesné 6 nagysága mindenkora 25 frt.

T. cz. Baranyai Pálné ivén 4 évre részvényesek lettek Janosó Károlyné évenként 2 frt. Baranyai Pálné 2 frt, Mátyás Jánosné 2 frt, Luka Lila 2 frt, öz. Magyarósi Sándorné 2 frt, egyszermindenkorra Deák Gáborné 10 kr, Lengyel Istvánné 10 kr, Szabó Samu 10 kr, Dénes József 14 kr, Janosó Elek 1 frt, Simon Andrásné 1 frt, Fábriné 1 frt, Csekme Zsuzsa 15 kr, Főris Sámuelné 25 kr, Borbély Lajos 20 kr, Tóth Györgyné 25 kr, Miskolci Józsefné 1 frt, Nyitrai József 20 kr, Fernei Lászlóné 10 kr, Milatai 20 kr, Hermina Salamon 20 kr, Ugrai Sándorné 50 kr, Szoboszló András 10 kr, öz. Bara Józsefné 10 kr, Bara József 10 kr, Jakab Jánosné 10 kr, Fekete Ignác 20 kr, Fernei Ferencz 20 kr, Bara Samuné 10 kr, Magyarósi György 10 kr, Blényesi Samu 10 kr, Rácz János 20 kr, Debreczeni Samuné 20 kr, Szabó Ferencz 20 kr, Gönczi Józsefné 50 kr, Gönczi Mártonné 20 kr, Szabó Daniné 10 kr, Abad Istvánné 10 kr, Nagy Gedusné 10 kr, Somkerek Mihályné 10 kr, Szilágyi Elekné 10 kr, Kimpiai Tóth 10 kr, Debreczeni Györgyné 50 kr, Pető Samuné 10 kr, Szabó Györgyné 20 kr, Mark Aniszia 10 kr, Moldován Ilia 10 kr, Kozomántoné 20 kr, Kovács Áron 10 kr, Derzsi Jósikáné 3 kr, Miskolci Samuné 20 kr, Szabó Márton 6 kr, Szabó József 10 kr, Labe József 10 kr, Amalia Lang 15 kr, Vitan Lajosné 4 kr, Dani Józsefné 10 kr, Vizi Andrásné 17 kr, Szabó Mártonné 20 kr, Salamon Istvánné 6 kr, Böllényi Jánosné 10 kr, Rácz Ferenczné 20 kr, Orbán Józsefné 10 kr.

T. cz. Rediger Sománé ivén: D. Szentpéteri János alapító lett 100 frttal. Egyszer mindenkora Rediger Sománé 2 frt, Lázár János 7 kr, Szigethi Péter 1 frt, Farkas Sándor 20 kr, Keresztes Jánosné 40 kr, Horváth Józsefné 2 frt, Bacsoni Juli 20 kr, Gönczi Mártonné 10 kr, Gönczi Sándor 20 kr, Székely Lajos 50 kr, Friedel Mihály 20 kr, Milatai György 10 kr. Fogadják az adakozók hálás köszönetünket az árvák nevében.

Puhl Ignáczné
elnök.

Csongvai Domokosné
titkár.

Magyar színészet.

(N.-i.) Csütörtökön Katona József „Bánk-bán”-ja került színre.

A mi késik, nem mulik. Már épen tudakozódni akartunk, ha vajon láthatjuk-e ez idényben is a legjobb magyar tragédiát — mert bizony igen méltónak tartjuk arra, hogy minden évben legalább egyszer megforduljon színpadunkon — midőn még ki nem nyilvánított óhajásunknak váratlanul elég lón téve, és pedig egészen véve oly mértékben, hogy megelégedésünket nyilváníthatjuk. Az előadás általában összevágó volt; s ha egyes részleteire nézve megjegyzéseink vannak, az különösen azért történnik, mert a jelentékeny, mely szellemű darabok előadásánál hajlandóbbak vagyunk jelentékeny, mely szellemű s minden részletében szigorú pontossággal kidolgozott játékok követelni.

A czimzerepet Egressy Ákos játszta. Sok egyéni vonással tette tartalmassá játékát; azok míg egy részről előnyös ujságoknak tünnek föl, más részről Bánk-bán jellemnagyságának rovására estek. Az Egressy játéka általában annyira hű akar maradni a való élethez, hogy igen realissá válik. Igaz, hogy a költészet nem fordulhat el a valótól; de épen mivel költészet, tárgyat tisztultabb alakban kell felmutatnia. Ennek az elvnek alkalmazását nagyon igényelte volna az Egressy első megjelenése. A költő intenciójának, mely általa részletes utasításban ki is van fejezve, nagy részben megfelelt; a titokban megjelenő Bánk lappangó magatartását, mindenben gyanakodó tekintetét, minden pillanatban kitörni kész föjtött tüztét hiven tüntette föl: egy föltötte lényeges jellemvonást azonban nem bírt eléggé érvényre emelni — a nemes méltóságot. Bánk-bán a magyar faj ritka szép sajátosságainak finomított összesége. A költő benne a magyar szellem általános példányképét akarta felállítani; ezért neki még oly helyzetben is, midőn nyílt őszinteségét háttérbe kénytelen szorítani, független méltóságáról nem szabad lemondania. Ennélfogva titkolódzó magatartását nem kell annyira vinni, hogy gyáva ólálkodásnak is lehessen venni.

A folytonosság megvolt az Egressy játékaiban; megvolt a fokozat is, a mennyiben az 5. felvonásbeli játéka határozottan föltötte állott az előbbieknél. Nemileg laukadtan, néhol hiányosan játszott a harmadik felvonásban. Nevezetesen a Tiborcz hosszúságos panasza alatt Bánk hazájának és saját magának fájdalmaát egész borzasztóságában érzi, mialatt nehéz, de hálás alkalom nyílik a lelki hánykódások egész viharát elűntetni. E helyett Egressy falhoz támaszkodva s arcát elfödve, csak kevés vonaglásban adá jelét a belső nagy küzdelmeknek. Helyes felfogással adta különben a gyilkolási jelenetet, főleg

azon momentumban, midőn reszkető kezekkel, s a haldokló királynéra meredt tekintettel szédülve kitérőtorog Bánk-bán. Az utolsó felvonásban a jellem tragikus megtörtségét, határtalan kétségbeesését egész a megrázkódtatásig hiven ábrázolta. Dicsérettel kell felemlítenünk szavalatának mérsékelt lejtését s szabatoságát.

A radikális Petur-bánt erőtejesen játszta Szentgyörgyi. A magyar nemesnek faja érdekét féltő hevesességét élénken színezte; hanem nem ártott volna többet vegyíteni belé a fojlódó keserűségből. Némethy Irma méltóságos Gertrud; meghalási jelenetét azonban kidolgozottabbnak szerettük volna látni. Boér Emma is szépen játszott; csak meg kell jegyeznünk, hogy a még ártatlan Melindát kevésbé óvatosnak kell láttatni, s midőn ez a 4. felvonásban a királynénak keserű szemrehányásokat tesz s ezeknek végén nőiségével nem épen összeillő ama kifakadást mondja: sokkal gyöngédebbnek kell elűntetni, mint Boér Emma tévé.

Mátrai remek egy Biberach. Utolsó jelenete után négyseres zajos kihívásban részesült a nagyszámú közönség részéről. Krasznai meglehetősen Ottó volt.

A rendezésre nézve figyelmeztetnünk kell arra, hogy a 2. felvonásbeli terem, melyben az összeesküvők egybegyűlnek, nem nyílt csarnok, hanem egy s e t t rejtett boltozat, hol jobban lehet conspirálni, mint a hangnag szabad, szellős csarnokban. Aztán nem volna szabad hiányozni a darabhoz szükséges felszerelésnek. Pl. az összeesküvésnél a királyné arcképének, az 5. felvonásban a királyné ravatalához vágandó nagyuri hatalom jelének. — Végre ideje volna már Gyulai Pál figyelmeztetését figyelembe venni s az 5. felvonásban me a gyilkosnak Peturt hívó Solom mester szájába adni, hanem a zászlós urral elmondani, hogy: „Királynét meggyilkolni magyarról el nem hiszem, mert az előbb a világ láttára tenné, mint alattomosan”.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, mart. 8. 1873.

— Szláv József magyar miniszterelnök és gr. Szapáry Géza fiumei kormányzó március 6-án tették le ő felsége kezeibe a titkos tanácsosi esküt. Ezután az új belügyér gr. Szapáry Gyula esküjét fogadta ő felsége.

— A lővölde építési tervének megvizsgálására kiküldött szakbizottság tegnap délután gyűlést tartva, a bizottság, melybe Enyedi mérnök is meghívott, a Tompa János mérnök alapgondolata után készült Zimmermann-féle tervet, mint olcsóbbat, s egyszerűsége miatt a célnak tökéletesen megfelelőt fogadta el egyhangulag.

— A szegedi forgalmi bank minden 100 frttal befizetett részvény után 59 és fél frt osztalékot fizet s ezenkívül 65,000 frtot helyezte a jövő évi nyereségébe és vesztésé számlára.

— A bécsi világiállításon a sport barátai szenvedélyeinek kielégítéséről gondoskodva van, a mennyiben a világiállítási tartama alatt egy nemzetközi, két az osztrák jockey club által rendezett lófuttatáson kívül lesz nemzetközi csolnak és trabverseny. A bizottság élén, mely a versenyt rendezi, gr. Hunyady Kálmán ur áll. A verseny szept. 22-ikén lesz.

— A m.-vásárhelyi kir. törvényszéküél üreségben levő 800 frt. évi fizetési és 150 frt. lakbérrel összekötött jegyzői állomásra pályázat van hirdetve. A pályázati határidő négy hétig tart.

— Ifj. Perczel Mór s Könyves Tóth Mihály urak vívodánkat csütörtökön este meglátogatták, s dicsérőleg szölkáltak egy berendezésről mint a világitásról. Különösen kiemelték, hogy a gázvilágítás a pestinél sokkal jobb, mert világosabb s míg Pesten oldalvilágítás van, addig nálunk ez felülről történik, mi minden esetre előnyösebb. Örvendünk, ha más vívodákban megfordult egyének oly szép elismeréssel nyilatkoznak vívodánkról.

— A sétatér egyelet részvényeseinek holnap délelőtt 10 órakor a városbáz nagy termében tartandó közgyűlésére felhívjuk az érdeklettek figyelmét.

— „A kolozsvári Kör” igazgató választmány a közönségre nézve azon kedvező határozatot hozta, hogy mátló a mult 1872 dík évben járatott magyar és német politikai hírlapokat eladóká teszi. Szívesen szolgál kiegészítéssel azoknak, kiknek netalán a mult évről meglevő hírlap példányai hiányosak. E végett értekezni lehet a kör helyiségében dél után 2—3 óráig.

— Londonban e napokban temették el Dolby Anasztazia asszonyt, ki a himzést a művészet ritka magaslatára emelte, s arról igen jelentékeny könyveket is írt. — Negyvennyolcz évet élt, s neje volt Dolby Edwinnek, ki vízfestményei által keltezt figyelmét.

— Jubileum. Február 13-án nyújtotta át dr. Hatala Péter egyetemi rector dr. Telfy Iván bölcsészeti kar s dr. Kautz Gyula jogkari decánok kíséretében almási Rudics József báró v. b. t. tanácsos urnak a bölcsészeti s jogi karba történt bekebelezetetésének jubilaris diplomáját. Bölcsészettudorát avatattott ő excja 1809. febr. 14-én, e karba bekebelezetett 1819. mart. 18-án, jogtudorrá avatott 1816. martius 12-én, e karbó bekebelezetett 1816. ápril 28-án, tehát 64 éves doctor philoso-

phiae, 54 éves membrum collegiatum, 57 éves doctor juris utriusque s 54 éves membrum collegiatum E számok ritkák a mi alma materunk évlapjain s s ezek alapján ő excja kétségkívül nestora e két kar doctorainak és collegiatusainak.

— Gr. Haller, krasznamegyei főispánt bevonulásakor ünnepélyesen fogadták. Küldöttségeket, banderiumok várták, s a bevonuláskor 60-nál több kocsi követé. A fogadtatásban minden párt részt vett. Este a város kivilágított.

— 1848—49-ben volt tribun Begnescu Miklós Balázsfalva közelében Türben 50 éves korában meghalt.

— Bergheer színházában a tegnap estvéli előadással kezdődött meg a második ciclus valóban érdekes műsorral: különös dícsérettel emeljük ki Bergheer költőtanácsos bábjaít, melyek a szabad kötetlen igen természetű mozdulatokkal magukra teszik merész testgyakorlatait. Az eleven gnómkok is érdekes mutatóványokkal gyönyörködtetik a közönséget s meglepőleg értenek az emberek szétszaggatásához és újra megelevenítéséhez. A közönség folyton szép számmal látogatja a csalódások e színházát.

— Pest város közgyűlése elhatározta, a ház, melyben br. Eötvös lakott, emléktáblával jelölni. Buda városa pedig azt határozta el, hogy a magyar nyomdászat negyyszáz éves fennállásának évfordulati ünnepén 2000 frtot alapít s ennek évi kamatát mindig az egyetemi nyomdában levő elagott szedőjének, örvényének vagy árváinak adja át.

— A belfasti „Alhambra” nevű zenecarnok, mely kétszáz ezer forintot ért, egy hét előtt leégett.

— Gallifet tábornok algiri kormányzót s a chartresi herceget, kétszáz emberükkel együtt. Algir legdélibb részén körülfogva tartja egy tizezernyi fölkelő arab csapat.

— Nyilvános kimutatás Kolozsvárt az ipar kamara választmányának a bécsi világiállításra felküldendő iparosaink utiköltségek segélyére 1873. febr. 22-én rendezett bál alkalmával begyűlt.

Összes bevétele térsen 1289 f. 41 kr.

A kiadás térsen 589 f. 33. kr.

levonva a kiadást marad tiszta

bevételet. 700 f. 6 kr.

mely összeg a kolozsvári iparos kölcsön-pénztárba helyzetett el. Mulhatlan kötelességünknek ösmernük hálás közönségnek nyilvánítani, mindazon t. cz. kegyes pártfogó uraink és urnóink, ügybarátok, polgárok és honleányainknak, kik oly melegen karolták fel e jótékony cél kivételét, a mennyiben felvilágosításokkal is járultak a fenn említett közérdekű cél kivételéhez, nagybecsű áldozatjokért, fogadják a választmányunk legőszintébb hálás köszönetét. Kolozsvárt márt. 8-án 1873. Krémé Ferencz választmány elnök.

„A kolozsvári kör” idei február hó 15-én a várost redoute nagytermében könyvtára javára megtartott zártkörű táncszünetet összes bevétele tesz 665 forintot; az összes kiadás 478 frt 52 kr-ra rugván marad tiszte jövedelem 186 frt, 48 kr, mely összegben benn foglaltatik a következő felvilágosítási adomány. Simon Elek 23 frt. Kabos Dániel 5 frt, Gyarmathi Miklós 3 frt, dr. Bartha János 3 frt, Kiss Sándor 2 frt, Maurer Béla 2 frt. Kövály Mihály ügyvéd 2 frt Dobál Antal ügyvéd 2 frt, Majer József 2 frt, gr. Csáky Miklós joghallgató 1 frt, összesen 45 frt. A bálnéző bizottság valamint a kör igazgató választmánya kedves kötelességének tartja az adakozó uraknak felvilágosítási adományokért hálás köszönetet mondani. A kör igaz.-választmányának 1873 martius hó 4-ikén megtartott ülésének határozatából. Dobál Antal h. ügyvéd mt. titkár-jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

A következő aláírási felhívást küldték be szerkesztőségünkhez. Tekintve a vállalatnak közhasznú voltát nem vonakodunk azt egész terjedelmében közölni. A felhívás így hangzik:

Aláírtak, mint a maros-vásárhelyi indóház közelében Czecz Miklós és társai cég alatt alapított épület és eszköz faraktár tulajdonosai, ezen csak rövid fennállása óta is jövedelmezőnek bizonyult üzletet szélesebb alapra fektetni és ez által Maros-Vásárhely városa és vidéke folyton nevelkedő szükségletének e téren megfelelni o hajtván, egy részvény-társaság alakítását tűzték ki célul, melynek feladata legyen: olcsó és jó ópitkezés-e s eszköze anyagoknak mindig kellő mennyiségben készletben tartása által közvetleg a város és vidéke építkezése és ipara emelkedésére jótékony befolyást gyakorolni.

Felelősségen tartjuk egy ily nemű vállalatnak mind a közönségre, mind a vállalkozókra nézve előnyös voltát hosszasanban fejtegetni; az üzlet jövedelmezőségéről eddigi működésünk tanuskodván, a közönségre nézve pedig mindig csak kíváncsú lehet az egyesek által le nem győzhető akadályoknak egy töstület általi elhárítása.

Felhívjuk azért e város s vidéke összes lakóit, sőt mindazokat, kik bár távolabb vidékeken laknak, de a fent nevezett vállalatban részt venni kívánnak, ez iránti nyilatkozatukat L. Bálint Dénes urhoz, kévcsekes-utca 1063. sz. a. házánál, kit a vállalat igazgatójának megnevezni szerencsések valánk, jóvá március hó 15-ik napjáig beküldeni.

Tervezetünk szerint 1200 darab 100 frtos részvényre volna e vállalat fektetendő, melyre egyelőre

50% vagyis 50 frt o. 6. lenne befizetendő; azonban ugy e tekintetben, mint a vállalat terjedelme, vezetése és kezelése iránti végmegállapodást a résztvevők közgyűlésének hagyjuk fenn akkorra, midőn 600 részvényre jelentkezők lesznek, 400 részvényt mi, mint jelenlegi tulajdonosok megtartani magukat kötelezzük.

Ismelteltén hívjuk fel tehát a t. cz. közönséget e vállalathoz csatlakozásra.

G. Lázár Jenő, s. k. Czecz Miklós, s. k.

Duducz János s. k. Katonai Gyula, s. k.

Horovitz Sámuel, s. k.

— A n.-enyedi piac árai martius. 6-éről 1 auszt. mérő tisztabuza 5 ft 70 kr. rozs 4 ft 30 kr. elegybuza 5 ft — k. zab 1 ft 50 kr. Széna 1 ft. 70 kr. Egy 6 l fa 36 hüv. hosszn 12 frt. — kr. Marhahus. fontja 20 kr. Konyhaliszt 12 kr. Borsó mérője 20 lense 20, paszuly 10 kr.

— A Beszsereze piac árai martius. 6-ról auszt. mérő tisztabuza 6 ft 80 kr., elegybuza 4 ft — k. rozs 4 ft 80 kr. kukorica — ft — kr. Zab 1 ft 20 kr. pityóka 2 frt — kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy fon disznózsír 55 kr. Egy kupa borsó 28 kr., lense, 22 kr. paszuly, 14 kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 frt 70 kr. Egy 6 l tüzi fa kemény 11 ft — kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Márt. 7-án 5% Metalliques 100 frt. 71.90. Kamat —. Nemzeti kölcsön 100 frt. 74.50. 1860. Kölcsön 104.75. Bankrészvény 985. Hitelin-tézeti részvény 339.25. London 10 ft. st. 109.—. Ezüst 107.60. Cs. kir. arany —. Napoleonor 868.

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.25. Temest 79.—. Erdélyi 78.75. Horvátországi 85.75.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyilttér.*)

A kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön társulat elfogad készpénz betételeket 100 frt-tól kezdve pénztárjegyekért, a melyek után 6 % kamatot fizet. E pénztárjegyek értékét Pesten is felvehetni az angol-magyar banknál. A kamatok három havonként fizetnek.

A bank kölcsönöket ad mindennemű értékpapírra, arany- és ezüst tárgyakra s más értékes ingóságokra.

Leszámitol váltókat; vesz értékpapirokat, Elvállal pénzbehajtásokat váltókra, utalványokra.

Törlesztési kölcsönöket eszközöl 500 frt-tól kezdve telekkönyvezett birtokra 24 1/2 vagy 34 évre; a törlesztés és kamat 8% illető-6 3/4%-ot tesz.

Egyszersmind jelentjük, hogy első magyar általános biztosító társaság főgynökségének vezetését elvállalván, elfogadunk mindennemű tűz-, jég és életbiztosítást.

Az igazgatóság.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalesciére Du Barry Londonból.

Minden betegségek gyógyítás. gyógyszer és költség nélkül az izetes Revalesciére du Barry, mely gyermekeknél és felnőtteknél a gyógyszerek egy ötte nedvesített sem teszi. Kivonat 76,000 gyógyítási esettől gyomor-, ideg-, altest-, mell-, tüdő-, nyak-, hang-, lélekzési, mirigy-, vesé- és hólyag-bántalmakból, melyekből kiváratva másolatok ingyen és bérmentre küldetnek.

64,210. sz. bizonyítvány.

Nápoly, 1862. april. 12.

Uram! Egy szájbetegség folytán hét év óta borzasztó elsoványodott és szenvedő állapotban voltam. Nem voltam képes olvasni vagy írni; testemen minden ideg reszketett, a rossz emésztés és folytonos álmatlanság folytán örökös idegizáltságban szenvedtem, mely ide oda tűzött és nem hagyott egy percig se békét, a mellett a legnagyobb jokban melábius voltam, sok orvos kimerítette minden tudományát a nélkül, hogy enyhítette volna szenvedéseimet. Teljesen kétségbeesve próbáltam az ön Revalesciére-jét és most, miután 3 hónapig éttem vele, hálát mondok Istennek. A Revalesciére a legnagyobb dicséretet érdemli meg, egészségemet végleg helyreállította és arra képesített, hogy helyemet a társaságban ismét elfoglalhattam. Teljes hálával és tisztelettel.

Marquise de Brehan.

65,715. sz. bizonyítvány.

Páris, 1866. april. 11.

Uram! Leányom a ki igen szenvedő állapotban volt, sem emésztett, sem aludt nem tudott; álmatlanság és gyengeség és ideges izgatottság egészen oda volt. Most a Revalesciére-csokoládé által egészen helyreállt, jó étvágygal, emésztéssel bír oly jó kedvvel, melyet már rég óta nélkülözött. H. de Montois

72,448. sz. bizonyítvány.

Cadix, 1868. június 3.

Nem mulaszthatom el, őnt azon jó hatással értesíteni, melyet az ön Revalesciére-csokoládé a nőm állapotára elhozott. Ez sokévi altestfájdalmak és folytonos álmatlanságban szenvedett. Az ön megbecsülhetlen Revalesciére-csokoládé-ja ismét helyreállította.

Moyans Vincente.

Táplálókóbb levén mint a hús, a Revalesciére felnőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megkíméltatja. Gyógyszerekben Bádószlenczében fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 font 20 frt, 24 font 36 frt. Revalesciére-lepények, szelenczében 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 kr. Revalesciére csokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, polian 120 csészére 10 frt, 28 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt — Kaplábó; Barry du Barry és társánál Bécs, Wallengasse 8. sz. Kolozsvárt: Bindernagygyászé és szénél. Pesten: Török, Prágában: Fürst J. B. gyben: Edor F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Pályádtól: Nádha Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Konizán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztorifelix-nél, Székes-Fehérvárott: Diebala Györgynél, Vághugynél, Cong-legner Ignácinnál, Varasdon: dr. Haller A.-nál, Ágrában: Irigalmasok gyógyszerházában, a zónkiváló bécsi ház postai utvány vagy utánvét mellett szétküldi.

*) E rovat alatt közöltekért csupa a saját költészet írá-son válla le kelleségeit Szász.

Hivatalos.

Sz. 232. 1873. (114) (2-3)

Dollói

Pályázati hirdetmény.

Nemes Udvarhelyszék udvarhelyi-járásban rendszeresített hat körjegyzőségre, ezennel pályázat nyitattik.

I. Zetalaka nagy községe 400 forint évi fizetés, természetben kiszolgáltatandó szállás, és a levélhordói tartás.

II. Oroszhegy nagy községe 400 forint évi fizetés, természetben kiszolgáltatandó szállás, és levélhordói tartás.

III. Sz. Király, Tibod, Sz. Tamás, Ülke, Fancsal, Szombatfalva községekből álló csoportban 400 forint évi fizetés, levélhordói tartás és 20 forint lakbér.

IV. Kadicsfalva, Bethlenfalva, Máréfalva, Fenyéd, Küküllő-Keményfalva községekből álló csoportban, 400 forint évi fizetés, levélhordói tartás, 20 forint szállás pénz.

V. Lengyelfalva, Sükő, Farczád, Hodgya, Bikafalva, Felső-boldogasszonyfalva, Oczfalva községekből álló csoportban 400 forint évi fizetés, levélhordói tartás, és 30 forint szálláspénz.

VI. Bita, Bögöz, Agyagfalva, Mátisfalva, Muzsna községekből álló csoportban 400 forint évi fizetés, levélhordói tartás, és 30 forint szálláspénz.

Felhívtnak pályázni kívánók saját kezűleg irt folyamodványokat a törvényszabta kellékeken kívül nems. Udvarhelyszéke e végre küldött szakbizottságának a jegyzői kivalatra képesítő bizonyítvánnyal felszerelve legtovább folyó évi mártius 25-ig alólírt dollói hivatalhoz beadni.

Udvarhelyjárás dollói hivatalától.
Kadicsfalva 1873. február 23-án.
Török Gáspár,
járási dolló.

Gazdasági és kerti veteménymagvak

Lucerna francia, magyar.

Lóhere Steier.

Burgundi répa.

Tarló répa.

Bükköny.

Fűmag, francia és angol.

Ákaszfamag sat.

Mindennemű kerti veteménymagvak, s mint

egy 300 féle legújabb virágmagvak, legjobb minőségben és jutányos áron.

Szentjánosi és Veisz

Kolozsvárt.

Ugyanítt találtak valót

Dittmárféle kerti eszközök és Tax-féle Zsebkések.

(116) (1-1)

Ohajtani! Reményleni! Czélt érni!

ez volt sorsom. Az oly gyorsan bekövetkezett, igen jelentékeny összeget kitevő ternonyeremény,

melyet mennyiségiani tanár

Orlicé R. ur

utatisai folytán megnyertem, megszeradt a jövőgondjaitól, úgy hogy minden anyagi gond nélkül élhetem le napjaimat.

Linz Hoffler Ferencz.

Játékmódszeréről utatisások utáni tudakozódásokra

azonnal és ingyen

felel ORLICÉ R. tanár ur Berlinben, Wilhelmstrasse 5.

458 14-*

MAYER G. A. W. Párisban kitüntetett fehér mell-szőrpét

legjobb köhögés szüntető szerül orvosilag ajánlva, mell- és tüdőbajokban is igen jótékony, a t. közönség használatára eladásra készen tartja. Valódi minőségben kapható Kolozsvárt Binder Károly Szentkáro-ághoz címzett gyógyszerárban belmonostortuza a Redoute során.

Felette örvendetes közlések a legkülönfélébb betegségek gyógyítását illetőleg.

HOFF JÁNOS udvari szállító központi raktárában,

Bécs, Kolowrathring Nr. 3.

Előbb Kärntnerring 11 sz.

Brood (Slavonia.) ápril 12-én, 1872. Örömemre szolgál ennek kitűnő malátá készítményiért örömet nyilváníthatni. Különösen a malátá-csokoládét illetőleg, mely ismételt tartós gyengeségnek, kútnő és izletes szer kitűnő hatásának bizonyult. Kérem küldjön ön számomra postai utánvételt 1 font 1 sz. malátá egészségügyi csokoládét, továbbá 2 csomag mell-bonbont.

Custrin, október 14-én. Pompás malátá gyármányának utóbbi küldeménye mint mindig, ezúttal is erősítő és gyógyító hatással volt győngye testemre, közönségy ideg bántalmam, hála a gondviselésnek, kitűnő malátá készítménye élvezete által mindinkább mulóban van, s hivatalomat örömmel folytathatom. (A megrendelés.)

Schönlindé, december 7-én. Kérem önt két doboz küldésére az oly kitűnő malátá-porokból. Hatása minden váratkozásán fölüli.

Valódi HOFF-féle Malátá-készítmények egyedüli árusója **Kolozsvárt Karvázy Gyula**, Fehérvárt Csiki Kristóf, Dézsen Krémer S. uraknál.

(234) (41-50)

Ismételten leszállított árak,

havonként 5-10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,

szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett

AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvárt, bel monostortuza 190 sz. a.

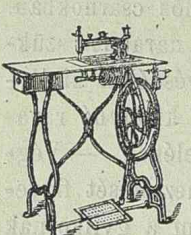
Wheeler & Wilson.

Singer.

Grover & Baker.

Howe Elias-féle.

valamint minden létező és kitűnőnek elismert más szerkezetű

varró-gépeit.

Ezen raktárban úgy családi használatra, mint üzleti célra, jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztyűs, cipész, nyerges, szijgyártó, szóval minden varrást folytató tűzlethez — a szükségletek tekintetbe vételével — különösen készített **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezekon kívül többféle

k ö t ő - g é p e k,

minden fajta kézi varró-gépek.

Most érkeztek új keztyű varró-gépek.

Stein Jánosnál Kolozsvárt megjelent s általa minden magyarhoni könyvtárban megszerezhető:

A szabadság lantja.

Költemények az 1848-49-ki függetlenségi harc idejéből.

Szerkesztette **Botond**. Nagy nyolczadrét (300 lap.)

Ára füzve 1 frt. Diszkrétben 1 frt 80 kr.

„Megint független és szabad vagy
Oh én imádtott, szép hazám!
Hol, hol van a szó, hol van a dal,
Mely elzenghesse igazán,
Hogy független és szabad vagy, én hazám!”

Megvirradt a szabadság hajnala, a lég tiszta, visszatért honába a buzdosó, az alkotmányosság napja ragyog a tiszta egen, s lemosolyg az örvendő földre, melyen boldog nép éldeli örömben napjait; rab ágya kópárnáiról felkelt a beteg megszibadt gondolat, hogy szabadon megmondhassa, a mit 20 évi nyűg alatt kénytelen volt elhallgatni.

Él magyar, áll Buda meg,
A mult csak példa legyen most.

Jelen könyv az 1848-49-ki szabadság és harci dalok kitűnően rendezett legteljesebb gyűjteménye.

R o v á s.

I. Csernáton.

Irta Berzenczey László.

Tartalom:

I. Csernátoni Benkő Póli. — II. Csernátoni Cseh Imre. — III. Csernátoni (Cseh) Lajos. IV. Irányi Dániel képviselő urnak. — V. Miért nem ir Kossuth?

Ára 50 krajczár.

NYILT JELENTÉS

Maros-Vásárhely szabad királyi város polgármestere,

Borosnyai Pál urhoz.

Irta Berzenczey László.

Ára 30 kr.

Tanterv a népiskolák számára.

Kiadja a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egylete. Ára 25 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irta ÜRMÖSI BOLDIZSÁR FERENCZ,

erdélyi m. kir. telekkönyvi igazgató.

MÁSODIK JAVÍTOTT KIADÁS.

Ára 80 kr.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betűtűvel Kolozsvárt.

A magyar nyelv teljes szótára

melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelem van fordítva azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi sat. használatára, valamint a szaktudományi és iparbéli műszókra is.

Nélkülözhetlen segédkönyv minden rangu és rendű magyar ember számára. Szerkesztette **BALLAGI MÓR**. 2 vastag kötet n. 8-rét. Ára füzve 8 frt.

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindennemű folyamodványok, kérvények, panaszok, felebbezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szövegű iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta **TÓTH LAJOS** köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tiszti főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

Fontos!

A községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve.

Tekintettel a jegyzői szigorlatokra.

Irta **TILL ANTAL**.

II. Kiadás.

Kapható: Stein János erdélyi Muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Fontos!

A törvényszéki orvostudomány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legújabb szabályrendeletekre, orvosok, jogtudók és tanulók számára. Irta dr. **GROSZ LAJOS**, az országos közegészségi tanács rendes tagja és jegyzője; m. k. államvasúti igazgató főorvos; egyetemi m. tanár; a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k. természettud. társulat, a bécsi cs. k. állat-növénytan, az alsórajnai természet-orvostani, a német törvényszéki lélektani tudományos egyletek tagja. Ára 3 frt 60 kr.

Államintézményeink és a kor igényei.

Irta **Schwarz Gyula**. III. füzet. Ára 1 frt.

Balassa János.

Történeti elbeszélés az ifjuság számára. Irta György Vilmos. Pompás diszkrétben. Ára 2 frt 50 kr.

Férfi- nő (L'homme-femme.)

Felelet d' Ideville Henrik urnak. Irta ifj. Dumas Sándor.

A francia eredeti 34. kiadása szerint fordítva. Ára 1 frt.

ERDELYI NAGYOBB

Képes Naptár 1873-ik közönséges évre

a m. miniszterium, királyhágón inneni m. k. bányá- jóság- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, az ujon szervezett törvényszékek, a királyhágón innen lakó ügyvédek, orvosok teljes tiszti cím- és névtáblával s kolozsvári kalauzzal ellátva.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

Ára 50 kr. o. é.

K Ö Z H A S Z N U

Erdélyi Képes Naptár 1873-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására. Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal. Ára 26 kr.

Irodai fali naptár 1873. évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra. Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.